

Asupra unor numere “extreme”

-de Marcu Stefan Florin profesor Calarasi-

Vom spune ca patru numere reale a, b, c, d sunt numere extreme daca indeplinesc conditiile

1) $a \geq 0, b > 0, c > 0, d \geq 0$

2)
$$\frac{a+b}{2} = \frac{2}{\frac{1}{b} + \frac{1}{c}} = \sqrt{cd}$$

Relatiile 2) exprima faptul ca media aritmetica dintre a si b este egala cu media armonica dintre b si c si cu media geometrica dintre c si d .

Consecinte ale definitiei:

1) $d \neq 0$

2) Daca $a=0$ atunci $b=3c$ si $d=\frac{9}{4}c$

Demonstratie:

1) Daca $d=0 \Rightarrow \frac{2}{\frac{1}{b} + \frac{1}{c}} = 0 \Leftrightarrow \frac{2bc}{b+c} = 0 \Rightarrow b=0$ sau $c=0$ (absurd), deci si $d \neq 0$

2) Daca $a=0 \Rightarrow \frac{b}{2} = \frac{2bc}{b+c} = \sqrt{cd} \Rightarrow b(b+c) = 4bc \Rightarrow b^2 = 3bc \Rightarrow b=3c$

Din $\sqrt{cd} = \frac{b}{2} = \frac{3c}{2} \Rightarrow cd = \frac{9c^2}{4} \Rightarrow d = \frac{9}{4}c$.

In continuare vom prezenta o serie de proprietati remarcabile ale acestor numere si vom arata cum se pot gasi acestea.

ARTICOL

PROPRIETATEA 1

Daca doua numere extreme sunt egale atunci toate patru sunt egale.

SOLUTIE:

Vom studia toate cazurile posibile:

$$1) a=d \Rightarrow \frac{a+b}{2} = \frac{2bc}{b+c} = \sqrt{ca} \Rightarrow (a+b)^2 = 4ca \text{ si } (a+b)(b+c) = 4bc$$

Evident $a+b \neq 0$ si impartind cele doua relatii obtinem :

$$\frac{a+b}{b+c} = \frac{a}{b} \Rightarrow b^2 = ac \Rightarrow b = \sqrt{ca} = \frac{a+b}{2} \Rightarrow a=b \Rightarrow b=c. \text{ Deci } a=b=c=d.$$

$$2) a=c \Rightarrow \frac{a+b}{2} = \frac{2ab}{a+b} = \sqrt{ad} \Rightarrow a=b \text{ (deoarece daca media aritmetica a doua}$$

numere este egala cu media lor armonica cele doua numere sunt egale). Deci $a = \sqrt{ad} \Rightarrow a=d$ (daca $a=0$ atunci $c=0$ absurd) si conform cu 1) avem $a=b=c=d$.

$$3) a=b \Rightarrow a = \frac{2ac}{a+c} = \sqrt{cd} \Rightarrow a^2 = ac \text{ si cum } a=b \neq 0 \Rightarrow a=c \text{ si conform cu 2)}$$

avem $a=b=c=d$

$$4) b=c \Rightarrow \frac{a+b}{2} = \frac{2b^2}{2b} = \sqrt{bd} \Rightarrow a=b=d.$$

$$5) b=d \Rightarrow \frac{a+b}{2} = \frac{2bc}{b+c} = \sqrt{cb} \Rightarrow b=c \text{ (deoarece media geometrica dintre } b \text{ si}$$

c este egala cu media lor armonica) si din 4) avem $a=b=c=d$.

$$6) c=d \Rightarrow \frac{a+b}{2} = \frac{2bc}{b+c} = c \Rightarrow b=c \text{ si } a=b.$$

PROPRIETATEA 2

Daca a,b,c,d sunt numere extreme atunci au loc inegalitatile:

i. $a+b \leq c+d$

ii. $ab \leq cd$

ARTICOL

iii. $a \leq c$

iv. $b \geq d$

v. $c \geq \frac{a+b}{3}$

DEMONSTRATIE:

Folosind inegalitatea mediilor avem:

$$\text{Din } \frac{a+b}{2} \geq \sqrt{ab} \Rightarrow \sqrt{cd} \geq \sqrt{ab} \Rightarrow ab \leq cd$$

$$\text{Din } \frac{2bc}{b+c} \leq \sqrt{cb} \Rightarrow \sqrt{cd} \leq \sqrt{cb} \Rightarrow b \geq d$$

$$\text{Din } \sqrt{cd} \leq \frac{c+d}{2} \Rightarrow \frac{a+b}{2} \leq \frac{c+d}{2} \Rightarrow a+b \leq c+d$$

$$\text{Din } (a+b)\left(\frac{1}{b} + \frac{1}{c}\right) = 4 \Rightarrow \frac{a+b}{b} + \frac{a+b}{c} = 4 \Rightarrow \frac{a+b}{c} = 4 - \frac{a+b}{b} = 3 - \frac{a}{b} \leq 3 \Rightarrow a+b \leq 3c \Rightarrow$$

$$c \geq \frac{a+b}{3}$$

PROPRIETATEA 3

Daca a,b,c,d numere extreme strict pozitive cu $b \neq d$ atunci:

1) $\frac{a+b}{b+c} = \frac{d}{b}$

2) $\frac{a-c}{d-b} = \frac{4c}{a+b}$

DEMONSTRATIE:

Din definitia numerelor extreme avem relatiile :

$$(a+b)^2 = 4cd \quad \text{si} \quad (a+b)(b+c) = 4bc$$

$$\text{Impartind cele doua relatii avem : } \frac{a+b}{b+c} = \frac{d}{b}$$

$$\text{Scazand relatiile avem } (a+b)(a-c) = 4c(d-b) \Rightarrow \frac{a-c}{d-b} = \frac{4c}{a+b}$$

ARTICOL

PROPRIETATEA 4

Daca a, b, c, d numere extreme strict pozitive cu $c-a=b-d$ atunci $a=b=c=d$.

DEMONSTRATIE:

Din $c-a=b-d$ avem $a=c-b+d$ si inlocuind in definitia numerelor extreme avem:

$$\frac{c-b+d+b}{2} = \frac{2bc}{b+c} = \sqrt{cd} \Rightarrow \frac{c+d}{2} = \sqrt{cd} \Rightarrow c=d \text{ si din P1 avem } a=b=c=d.$$

PROPRIETATEA 5

Daca a, b, c, d numere extreme strict pozitive cu $c-a=2(b-d)$ atunci $a=b=c=d$.

DEMONSTRATIE:

Din P3 avem $(a+b)(a-c)=4c(d-b)$ si din ipoteza $\Rightarrow 2(a+b)(d-b)=4c(d-b)$
 $\Rightarrow d=b$ sau $c = \frac{a+b}{2} = \sqrt{cd} \Rightarrow c=d$. In ambele situatii din P1 $\Rightarrow a=b=c=d$.

CONSECINTE:

- 1) Daca $a+b=c+d$ sau $ab=cd$ unde a, b, c, d numere extreme strict pozitive atunci $a=b=c=d$.
- 2) Nu exista patru numere extreme in progresie aritmetica sau geometrica.

DEMONSTRATIE:

1) Din $a+b=c+d \Rightarrow c-a=b-d$ si din P4 $\Rightarrow a=b=c=d$

Din $ab=cd$ si din $\frac{a+b}{2} = \sqrt{cd} = \sqrt{ab} \Rightarrow a=b \Rightarrow a=b=c=d$

2) Lasam ca exercitiu aceasta demonstratie care este evidenta folosind P2.

TEOREMA

Daca a, b, c, d numere extreme strict pozitive si distincte doua cate doua

atunci $(\exists) p, q \in (0, +\infty)$ cu $p > \frac{4q}{3}$ si $p \neq 2q$ astfel incat :

$$a = \frac{pq(3p-4q)}{(p-2q)^2} \quad b = \frac{p^2q}{(p-2q)^2} \quad c = \frac{p^2(p-q)}{(p-2q)^2} \quad d = \frac{4q^2(p-q)}{(p-2q)^2}.$$

DEMONSTRATIE:

Din P2 avem $a < c$ si $b > d$ (deoarece sunt distincte)

Sa notam $c-a=p$ si $b-d=q$ Evident $p > 0$ si $q > 0$.

Se observa ca $p \neq 2q$ deoarece in caz contrar am avea $c-a=2(b-d)$ si din P5 avem $a=b=c=d$ contradictie.

Sa mai aratam si ca $p > \frac{4q}{3} \Leftrightarrow 3p > 4q \Leftrightarrow 3(c-a) > 4(b-d)$

Din P3 stim ca $\frac{a-c}{d-b} = \frac{4c}{a+b}$

Din P2 avem $c \geq \frac{a+b}{3} \Leftrightarrow \frac{4c}{a+b} \geq \frac{4}{3}$ si obtinem $\frac{a-c}{d-b} \geq \frac{4}{3} \Leftrightarrow 3(c-a) \geq 4(b-d)$

Vom mai arata ca inegalitatea de mai sus este stricta , altfel daca $3(c-a)=4(b-d)$

d) obtinem $c = \frac{a+b}{3}$

Din $(a+b)(b+c)=4bc \Rightarrow 3c(b+c)=4bc \Rightarrow b=3c$ si cum $a+b=3c$ am avea $a=0$ (absurd).

In continuare avem $c=a+p$ si $b=d+q$. Inlocuind pe c si b in relatiile din P3

obtinem: $\frac{a+d+q}{a+d+p+q} = \frac{d}{b}$ si prin calcul direct obtinem $d = \frac{aq+q^2}{p-q}$

Din a doua relatie din P3 avem $\frac{p}{q} = \frac{4(a+p)}{a+d+q}$ si prin calcul direct obtinem

$$d = \frac{a(4q-p)+3pq}{p} \quad \text{Egaland cele doua relatii obtinem } a = \frac{pq(3p-4q)}{(p-2q)^2}$$

ARTICOL

In continuare inlocuind pe a obtinem $d = \frac{4q^2(p-q)}{(p-2q)^2}$

Dar $c = a + p = \frac{p^2(p-q)}{(p-2q)^2}$ si $b = d + q = \frac{p^2q}{(p-2q)^2}$ prin calcul direct .

OBSERVATII:

Se pot construi oricat de multe astfel de numere , de exemplu daca luam $p=5$ si $q=3$ obtinem $a=45$, $b=75$, $c=50$, $d=72$.

PROPUNEM CELOR INTERESATI SA GASEASCA SI ALTE
PROPRIETATI INTERESANTE ALE ACESTOR NUMERE.